

İdeal Sınıf Öğretmeni: Öğretmen Görüşlerine Dayalı Nitel Bir Araştırma

Ogün BİLGE¹, İlhami SARIÇAM² ve Adem BEYHAN³

Öz

Günümüz ihtiyaçlarına uygun bireyler yetiştirmek, her ülkenin eğitim sisteminin temel hedeflerinden biridir. Eğitim sistemlerinin hedeflerine ulaşması büyük ölçüde öğretmen niteliklerine bağlıdır. Eğitimde yapılacak her türlü değişiklik ve yenilik, doğrudan öğretmenlerin uygulamalarıyla hayata geçirilir ve başarı, öğretmenlerin yeterlilikleriyle şekillenir. Bu bağlamda araştırmanın amacı, sınıf öğretmenlerinin kendi bakış açılarıyla ideal bir sınıf öğretmeninde bulunması gereken özellikleri belirlemektir. Bu çalışma temel nitel araştırma yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu, Ankara ili merkez ilçelerindeki kamu ilkokullarında görev yapan 34 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Çalışma grubunun belirlenmesinde amaçlı örnekleme yöntemlerinden maksimum çeşitlilik örnekleme kullanılmıştır. Bu çalışmada veri toplama yöntemi olarak görüşme yöntemi, veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen veriler, nitel veri analizi yöntemlerinden betimsel analiz kullanılarak çözümlenmiştir. Araştırma sonuçları genel olarak değerlendirildiğinde, sınıf öğretmenleri, ideal bir sınıf öğretmenin öğrenciyi ve mesleğini seven, iletişim becerileri yüksek, empatik, sabırlı, yeniliklere açık ve öğrenmeye istekli, kendini geliştiren, saygılı, Türkçeyi düzgün konuşan, öğrencisini ve ailesini iyi tanıyan, yaş ve gelişim özelliklerine uygun öğretim yapabilen, sınıf hâkimiyeti güçlü, farklı zeka türlerine hitap edebilen ve olumluyu pekiştiren bir öğretmen olmasını beklemektedir. Araştırma bulguları doğrultusunda araştırmacı ve uygulayıcılara önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Sınıf Öğretmeni, İdeal Sınıf Öğretmeni, İdeal Öğretmen, İyi Öğretmen, Temel Nitel Araştırma

The Ideal Primary School Teacher: A Qualitative Study Based on Teachers' Perspectives

Abstract

Raising individuals who fit today's needs is one of the basic goals of every country's education system. Achieving their goals depends to a large extent on the qualifications of teachers. Any changes and innovations to be made in education are directly implemented through the practices of teachers and success is shaped by the qualifications of teachers. In this context, the aim of the research is to determine the characteristics that an ideal classroom teacher should have from the perspectives of classroom teachers. This study was conducted using the basic qualitative research method. The study group of the research consists of 34 classroom teachers working in public primary schools in the central districts of Ankara. Maximum variation sampling, which is a purposive sampling method, was used in determining the study group. In this study, interview method was used as the data collection method and semi-structured interview form was used as the data collection tool. The data obtained in the research was analyzed using content analysis, which is a qualitative data analysis method. When the results of the research are evaluated in general, classroom teachers expect an ideal classroom teacher to be a teacher who loves students and his/her profession, has high communication skills, empathic, patient, open to innovations and willing to learn, self-developing, respectful, speaks Turkish properly, knows his/her students and their families well, can teach in accordance with age and developmental characteristics, has strong classroom dominance, can appeal to different types of intelligence and reinforce the positive. Suggestions have been made to researchers and practitioners in line with the research findings.

Keywords: Classroom Teacher, Ideal Classroom Teacher, Ideal Teacher, Good Teacher, Basic Qualitative Research

Atıf İçin / Please Cite As:

Bilge, O., Sarıçam, İ. ve Beyhan, A. (2025). İdeal sınıf öğretmeni: Öğretmen görüşlerine dayalı nitel bir araştırma. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 14 (Eğitim Bilimleri Ek Sayısı), 163-181. doi:10.33206/mjss.1711236

Geliş Tarihi / Received Date: 02.06.2025

Kabul Tarihi / Accepted Date: 07.09.2025

¹ Dr., Eğitim Müfettişi - Ankara Milli Eğitim Müdürlüğü, ogunbilge68@gmail.com,

 ORCID: 0000-0002-7790-6105

² Dr., Eğitim Müfettişi - Ankara Milli Eğitim Müdürlüğü, ilhamisaricam@hotmail.com,

 ORCID: 0000-0002-7430-2293

³ Sorumlu Yazar, Dr., Okul Müdürü - Ankara Öğretmen Kubilay Ortaokulu Müdürü, adembeyhan@gmail.com,

 ORCID: 0000-0002-4173-4217

Giriş

Gelişen dünyanın ihtiyaçlarına uygun bireyler yetiştirmek, her ülkenin eğitim sisteminin temel hedeflerinden biridir. Ülkeler, sadece kendi şartlarına değil, dünya vatandaşı olabilecek niteliklere sahip bireyler yetiştirmeyi amaçlamaktadır. Bu süreçte öğretmenler, eğitim sisteminin en önemli paydaşı olarak büyük bir sorumluluk taşır. Bir ülkenin kalkınmasında, nitelikli bireylerin yetiştirilmesinde, sosyal huzur ve barışın sağlanmasında, ahlaki ve etik değerlerin aktarılmasında, bireylerin sosyal hayata uyum sağlamasında ve milli kültürün korunmasında öğretmenler kritik bir rol oynamaktadır. Bu nedenle toplumun ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun, nitelikli bireylerin yetiştirilmesi, onları yetiştiren öğretmenlerin kalitesi ile çok yakından ilişkilidir. Kısacası, öğretmenler, sağlıklı bir nesil inşa etmek ve karakterli bir gençlik yetiştirmek adına toplumu yönlendiren rehberlerdir (Battal, 2015).

Bir toplumda eğitimin temel amacı, bireyleri topluma faydalı hale getirmektir. Bu süreçte aile, ekonomik, siyasi ve kültürel kurumlar gibi çevresel faktörler etkilidir. Ancak, çocuğun resmi eğitimi ve yetiştirilmesinden sorumlu olan asıl kurum okul, bu sorumluluğu taşıyan ise öğretmendir (Küçükahmet vd., 2015). Eğitim sisteminin verimli bir şekilde işlemesi, büyük ölçüde öğretmenlerin kalitesine bağlıdır. Eğitimde yapılacak her türlü değişiklik ve yenilik, doğrudan öğretmenlerin uygulamalarıyla hayata geçirilir ve başarı, öğretmenlerin yeterlilikleriyle şekillenir (TEDMEM, 2019). Öğretmenler yalnızca bilgi aktaran kişiler değil, aynı zamanda öğrencilerinin kişisel gelişimlerini destekleyen, rol model olan rehberlerdir (Karataş, 2020). Öğretmenlik, tarih boyunca toplumun değerlerini gelecek nesillere aktararak sosyalleşmeyi sağlayan, bireylerin yeteneklerini keşfederek kişilik kazanmalarına yardımcı olan önemli bir meslek olmuştur. Ancak değişen toplumsal ihtiyaçlar, teknolojik gelişmeler ve eğitim anlayışındaki dönüşümler, öğretmenlik mesleğinin rol ve sorumluluklarını yeniden tanımlamayı zorunlu kılmıştır.

Günümüzde öğretmenlik mesleği, salt bilgi aktarma işlevinden uzaklaşmış, öğrenme sürecini yapılandıran, öğrencilere rehberlik eden ve onların bireysel gelişimlerini destekleyen çok yönlü bir uzmanlık alanı haline gelmiştir. Öğretmen, öğrenmeyi kolaylaştıran, eleştirel düşünme, yaratıcılık ve iş birliği gibi 21. yüzyıl becerilerini destekleyen bir öğrenme tasarımcısı olmakla birlikte; teknolojiyle pedagojiyi bütünleştiren dijital bir rehber ve yaşam boyu öğrenen bir profesyoneldir (Coşkun, 2022). Bu kapsamda öğretmen, sadece öğrencilerin duygusal ve sosyal gelişimlerine rehberlik etmekle kalmayıp, dijital araçları etkili kullanarak teknoloji okuryazarlığını geliştiren, değerleri aktaran bir rol model konumundadır (Ünsal, 2021). Öğretmenin mesleki kimliği artık teknik olarak bir konuyu aktarmanın ötesine geçmiş, öğrenmeyi kolaylaştıran, etik sorumluluklarını bilen, entelektüel bir dönüşüm lideri haline gelmiştir (Ural, 2024). Özetle, günümüz koşullarında çağdaş bir öğretmenin bilişsel, teknolojik, etik ve sosyal yönleriyle donanımlı, değişen eğitim ihtiyaçlarına duyarlı ve öğrenme ekosistemini dönüştüren çok boyutlu bir aktör olduğu görülmektedir.

Görüldüğü üzere alanyazında eğitim politikalarının ve eğitim programlarının başarıya ulaşmasının öğretmenlerin mesleki niteliklerine ve göstermiş oldukları mesleki performanslarına bağlı olduğu ifade edilmektedir. Bu bağlamda iyi öğretmen, ideal öğretmen, nitelikli öğretmen gibi kavramlar gündeme gelmektedir. Bu kavramlar alanyazında birçok kişinin dikkatini çekmiş ve yapılan çalışmalarda konunun çerçevesi çizilmeye ve çeşitli bakış açılarından ideal öğretmen tanımları yapılmaya çalışılmıştır. Yapılan çalışmalarda öğretmen nitelikleri farklı bakış açılarıyla incelenmiştir. Kuramsal çalışmalar (Clemson ve Craft, 1981; Harden ve Crosby, 2000; Kızıltepe, 2002; Dewar, 2002; Sünbül, 2005; Liston, Borko ve Whitcomb, 2008; Das, El-Sabban ve Bener, 2009) öğretmenlerin sahip olması gereken özellikleri ele alırken, okul yöneticilerinin bakış açısını Gün ve Kaya (2023) değerlendirmiştir. Çeşitli branşlardaki öğretmenlerin görüşleri de İçme ve Büyük (2023) ve Aypay'ın (2011) çalışmaları ile incelenmiştir. Öğrencilerin öğretmen nitelikleri hakkındaki algılarına dair araştırmalar ise İçme ve Büyük (2023), Haider ve Jalal (2018), Osmanoğlu ve Yaşa (2018), Grahn ve Gustapsson (2006) ve İlter (2021) tarafından yapılmıştır. Ayrıca öğretmen adaylarının bakış açıları Yüzbaşıoğlu, Tekkol ve Faiz (2019), Işıktaş (2015) ile İlter ve Izgar (2022) tarafından ele alınmıştır. Öğrenci, veli ve sınıf öğretmenlerinin görüşleri de Uygur ve Kanadlı (2020) tarafından değerlendirilmiştir. Velilerin bakış açıları ise Saylık ve Tuaç (2019) tarafından incelenmiştir. Eğitim ile ilgili filmler üzerinden yapılan bir inceleme ise Altunbay ve Alaca (2021) tarafından gerçekleştirilmiştir.

Yukarıda anılan çalışmalar, öğretmen niteliklerinin farklı paydaşlar tarafından nasıl algılandığını kapsamlı bir şekilde ortaya koymaktadır. Eğitim sistemi içinde ilkökul, özellikle okul öncesi eğitime katılmamış çocuklar için örgün eğitimin temel basamağını oluşturmaktadır. Bu süreçte sınıf öğretmenleri, öğrencilerin bilişsel, sosyal ve karakter gelişimlerinde belirleyici bir rol üstlenmektedir. Bu durum, sınıf

öğretmenliğini eğitimin en kritik alanlarından biri haline getirmektedir. Ancak, eğitim sistemi içinde çok önemli bir yere sahip olan sınıf öğretmenlerinin görüşlerine odaklanan çalışmalar oldukça sınırlıdır (Uygur ve Kanadlı, 2020). Özellikle, sınıf öğretmenlerinin kendi gözünden, sahip olmaları gerektiğini düşündükleri özelliklere dair herhangi bir çalışma bulunmamaktadır. Sınıf öğretmenlerinin bu özellikleri belirlemeleri, hem bir öz değerlendirme hem de öğretmenlerin kendi gelişimlerine yönelik farkındalıklarını artıran önemli bir süreç olarak değerlendirilmektedir. Bu nedenle böyle bir çalışma, sınıf öğretmenlerinin kendilerini daha derinlemesine tanımalarına, mesleki becerilerini geliştirmelerine yardımcı olacağı gibi, öğretmen eğitimi ve öğretmen gelişimi alanında da önemli katkılar sağlaması beklenmektedir.

Öğretmenlik Mesleği

“Öğretmen” sözcüğü Türk Dil Kurumu Güncel Türkçe Sözlüğünde “Mesleği bilgi öğretmek olan kimse; hoca, muallim, muallime”, “meslek” sözcüğü ise “belli bir eğitim ile kazanılan, sistemli bilgi ve becerilere dayalı, insanlara yararlı mal üretmek, hizmet vermek ve karşılığında para kazanmak için yapılan, kuralları belirlenmiş iş” şeklinde tanımlanmıştır (TDK, 2024). Literatürde ise öğretmen ve öğretmenlik mesleği ile ilgili çeşitli tanımlamalar bulunmaktadır. Cafoğlu (2007), öğretmenleri, öğretme süreciyle ilgilenen ve öğrenmeyi sağlamak için gerekli tüm organizasyonu yapan kişiler olarak tanımlamaktadır. Taşpınar (2018) ise öğretmeni bir eğitim lideri olarak görmekte ve öğrencinin etkili bir şekilde öğrenmesini sağlamak için eğitim-öğretim ortamını düzenleyen, öğrencinin başarısını ön planda tutan, ona öğrenme yollarını gösteren, rehberlik yapan ve öğrencinin bireysel özelliklerini dikkate alarak bu özelliklerin ortaya çıkmasına fırsat sunan kişi olarak değerlendirmektedir.

Meslek olarak öğretmenlik her şeyden önce insan yetiştirme işi (Çelikkaya, 2009) olarak görülmektedir. Erden (2005), günümüzde öğretmenlik mesleğinin, eğitim sektörü ile ilgili sosyal, kültürel, ekonomik, bilimsel ve teknolojik boyutlara sahip, alanda özel uzmanlık bilgi ve becerisini temel alan akademik çalışma ve mesleki formasyonu gerektiren, profesyonel statüde bir uğraşı alanı olarak kabul edildiğini belirtmektedir. Benzer şekilde Türk eğitim sisteminde de öğretmenlik bir meslek olarak kabul edilmekte ve 18.10.2024 tarih ve 32696 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Öğretmenlik Mesleği Kanunu’nun 7. maddesinde “Öğretmenlik; genel kültür, özel alan eğitimi ve öğretmenlik meslek bilgisi bakımından hazırlığı gerektiren özel bir ihtisas mesleğidir.” denilerek bu mesleğe verilen önem açıkça vurgulanmaktadır.

Cafoğlu’na (2007) göre, örgün eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin görevi, öğrencilerin eğitim sistemi ile çerçevesi belirlenmiş bulunan bilişsel, duyuşsal ve devinimsel amaç ve kazanımlara ulaşmalarını sağlamaktır. Öğretmenlik mesleği insanlarla ilişkileri bakımından diğer bazı mesleklerden farklı olarak geniş bir insan kesimiyle ilişki ve etkileşim içerisinde yürütülen bir meslektir. Bu bağlamda öğretmenlik sadece okul ortamında ve sınıf içinde öğrencilerle değil, okul dışında velilerle ve toplumla iç içe etkileşim halinde olan bir meslektir (Çelikten, Şanal ve Yeni, 2005).

Günümüzde öğretmenlik mesleği, hem anlam hem de üstlendiği roller bakımından önceki yüzyıla göre oldukça büyük değişime uğramıştır. Öğretim programlarındaki yenilikler ve değişikliklerle birlikte öğretmenlik eski “bilgi sunan” konumundan daha farklı bir role bürünerek yeni yöntem, teknik ve stratejilerle öğrenciyi bilgiye ulaştırmaya ve bu hususta araştırmalar yapmaya yönelten bir rehber pozisyonuna gelmiştir (Arslan, 2014). Habacı, Karataş, Adıgüzzelli, Ürker ve Atıcı (2013) ülkelerin geleceği olan genç nesillerin öğretmenlerin ellerinde şekilleneceğini, bu bağlamda genç neslin nitelikli yetiştirilmesinin toplumun refahı, mutluluğu ve kalkınması için önemli olduğunu, bunu sağlamak için de öğretmenlerin alan bilgisinin yeterli olması, kendine güveninin olması, yeterli düzeyde eğitim formasyonuna sahip olması, iyi yetişmiş olması ve daha da önemlisi öğretmenlik mesleğinin öneminin farkında olması gerektiğini belirtmişlerdir. Bilen (2006), öğretmenin belli konuları, belli bir gruba ya da kişiye öğreten ve davranışları ile öğrenen gruba örnek olan bir mesleğin mensubu olduğunu, öğretmenin hem çevreyi düzenleme hem de çevrenin bir parçası olarak örnek oluşturması işlevinin onun hem bilim insanı hem de sanatkâr gibi davranmasını gerekli kıldığını belirtmiştir. Dolayısıyla öğretmenin değerleri, tutumları, deneyimleri, kısacası davranışları bütünüyle öğrencilerini, toplumu, kendi mesleki geleceğini ve meslektaşlarını etkiler ve doğal olarak onlardan da etkilenecek kişisel ve mesleki varlığını şekillendirir.

Literatür incelendiğinde, “iyi öğretmen” kavramının sıklıkla “ideal öğretmen”, “etkili öğretmen” ve “nitelikli öğretmen” kavramlarıyla eşdeğer ya da birbirine yakın anlamlarda kullanıldığı görülmektedir. Bu kısımda genel olarak ideal (iyi, etkili ve nitelikli) öğretmen kavramı üzerinde durmak yerinde olacaktır.

İyi/İdeal Öğretmen

TDK Sözlüğünde (2024), “ideal” kelimesi; sıfat olarak “düşüncenin tasarlayabileceği bütün üstün nitelikleri kendinde toplayan”, “iyi” kelimesi sıfat olarak “istenilen, beğenilen nitelikleri taşıyan, beğenilecek biçimde olan, kötü karşıtı” şeklinde tanımlanmaktadır. Bu kullanımlar arasındaki anlam farklılıklarına rağmen literatürde iyi öğretmen ve ideal öğretmen kavramlarının birbirine eşdeğer veya yakın anlamlarda kullanıldığına yönelik ifadeler bulunmaktadır.

Eğitimden beklenen sonuçların alınabilmesi için sadece eğitim sistemlerine ve okullara yapılan yatırımlar değil, aynı zamanda iyi öğretmenlerin yetiştirilmesi de büyük önem taşımaktadır. Bu bağlamda, eğitimden istenilen çıktıları elde edebilmek için nitelikli, kendisini sürekli geliştiren, işinde uzmanlaşmış ve çağa ayak uydurabilen öğretmenlere sahip olmak gereklidir. Alanında yetkin öğretmenler olmadan hiçbir eğitim/öğretim programı istenilen başarıyı elde edemez. Toplumsal algıda yer alan “iyi öğretmen” kavramı genellikle “başarılı öğretmen” ve “ideal öğretmen” gibi terimlerle tanımlanır. Ancak, ideal bir öğretmenin sahip olması gereken nitelikler konusunda araştırmacılar arasında tam bir konsensüs sağlanamamıştır. Literatürde bu kavramların genellikle birbirinin yerine kullanıldığı ve her birinin öğretmenlerden gerek mesleki gerekse insani açıdan beklenen niteliklerin tümünü kapsadığı görülmektedir (Petrov, 2008; Gün ve Kaya, 2023).

Clemson ve Craft (1981), iyi öğretmenleri, dersin içeriğine uygun ve etkili öğretim yöntemleri kullanan kişiler olarak tanımlamışlardır. Harden ve Crosby (2000) ise, iyi öğretmenin görevini, öğrencilerin öğrenmesine yardımcı olmak şeklinde ifade etmişlerdir. Liston, Borko ve Whitcomb (2008), iyi öğretmenlerin sınıflarında, öğrencilerin kendilerini ifade edebildikleri, ilgili, dikkatli ve katılımcı bir ortam yarattığını vurgulamışlardır. Dewar (2002) ise, iyi bir öğretmenin en önemli özelliklerini empati kurma, ulaşılabilir olma ve etkili bir sunum yapma becerisi olarak sıralamıştır. Grahn ve Gustapsson (2006), iyi bir öğretmenin temel özelliklerini; insancılık ve anlayış, adalet, öğretim yeteneği, neşeli, esprili, hoş görülü ve disiplini sağlama yeteneği olarak belirtmişlerdir. Murray (2021), bir öğretmenin öğrenmeye devam etme eğiliminin iyi bir öğretmen olmasının bir parçası olduğu konusunda fikir birliği olduğunu, öğretmenlerin kariyerleri boyunca öğrenmeye devam etmelerinin önemli olduğunu, Benekos (2016) ise iyi öğretmenlerin ilgi çekici kişiliğe, bilgiye, tutku ve şevkle sergilenen pedagojik becerilere sahip olması gerektiğini belirtmiştir. Daha ayrıntılı bir tanımlamaya göre, iyi veya başarılı bir öğretmen aşağıdaki özelliklere sahip olmalıdır: İyi bir öğretmen, öğrencilerinin okuma, yazma, dinleme ve konuşma gibi temel becerilerini geliştirir, özgürlük ve otoriteyi dengeleyerek sağlıklı ve yapıcı bir disiplin anlayışıyla öğrencilere yaklaşır. İyi öğretmen, sosyal değerleri iyi bilir ve toplumun ihtiyaçları ile sorunlarını tespit ederek bunları öğrencilerinin gelişiminde kullanır. Ayrıca, planlı ve programlı bir şekilde çalışır; meslektaşlar, öğrenciler, veliler ve yöneticilerle etkili iletişim kurar. Okul ile aile arasında iş birliği sağlar (Bilen, 2006).

Etkili öğretmenler, öğrencileri aktif öğrenmeye dahil ederek, tartışma, araştırma, yazma ve model oluşturma gibi etkinliklerle öğretim yaparlar. Beklentilerini açıkça belirtir ve öğrencilere yüksek kaliteli iş örnekleri sunarak, sürekli geri bildirimle öğrencilerin gelişimini desteklerler. Saygılı ve verimli bir sınıf ortamı oluşturur, ebeveynleri öğrenme sürecine dahil eder ve ev ile okul arasında güçlü bir bağ kurarlar. Ayrıca, diğer öğretmenler ve yöneticilerle iş birliği yaparak, destekleyici bir okul ortamı yaratmaya katkıda bulunurlar (Darling-Hammond ve Baratz-Snowden, 2007). İdeal öğretmen anlayışı, kişisel farklılıklara ve kültürel özelliklere bağlı olarak değişkenlik gösterebilir; aynı zamanda ülkeden ülkeye farklılıklar arz edebilir. Bu farklılıkların temelinde, her ülkenin sahip olduğu kültürel yapı ve eğitim felsefesi yatmaktadır. Öğretmenler, toplumun şekillendiricileri olarak kabul edildiklerinden, toplumun ve çağın gereksinimlerine uygun bir şekilde yetiştirilmeleri oldukça önemlidir. Çünkü bir ülkenin kalkınması ve refah seviyesinin artışı, nitelikli ve ideal öğretmenlerin varlığına bağlıdır (Üstüner, Abdurrezzak ve Yıldızbaş, 2021).

Literatürde iyi öğretmenin tanımlanması ve özelliklerinin ortaya çıkarılmasına yönelik çalışmaların eskiye dayandığı ve zamanla bu çalışmaların detaylandığı görülmektedir. Örneğin Ryans (1960), eğitimle ilgili yapılan çalışmaları incelemiş ve öğretimin değerlendirilmesinde “duygusal” ve “bilişsel” yönler olarak iki ana yönü belirlemiştir. Duygusal yönler, öğretmenin kişiliği ve duyguları ile öğrenmeye yönelik olumlu tepkiler uyandırmayı içerirken, bilişsel yönler ise öğrencinin ilgisini çekmek, isteneni net bir şekilde iletmek ve öğretmenin alanındaki uzmanlığını kapsamaktadır (Akt. Miron, 1983). Hamachek (1969), öğretmen etkinliğini araştırmayı amaçlayan çalışmaların genellikle öğretmen kişiliği ve davranışının dört ana boyutunu incelemeye odaklandığını belirtmekte ve bunların 1) kişisel özellikler, 2) öğretim yöntemleri ve etkileşim stilleri, 3) öz değerlendirme ve 4) başkalarının algıları olduğunu ifade etmektedir. Miller (1987) tarafından

yapılan sınıflandırma yöntemi ise (1) duygusal özellikler, (2) beceriler, (3) sınıf yönetimi teknikleri ve (4) akademik bilgi şeklindedir.

Türkiye'de öğretmenlerin yetiştirilmesi ve mesleki gelişimlerinin desteklenmesi Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğünün görevleri arasında bulunmaktadır. Bu Müdürlüğün görevleri arasında öğretmen adaylarının eğitimi, mevcut öğretmenlerin mesleki gelişimi ve öğretmen yeterliliklerinin belirlenmesi gibi alanlar bulunmaktadır. Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü 2017 yılında, öğretmenlerin yeterliliklerini güncellemiş ve altı ana başlık altında incelemiştir (MEB, 2017):

- A- Kişisel ve Mesleki Gelişim - Mesleki Gelişim,
- B- Öğrenciyi Tanıma,
- C- Öğrenme ve Öğretme Süreci,
- D- Öğrenmeyi, Gelişimi İzleme ve Değerlendirme,
- E- Okul, Aile ve Toplum İlişkileri,
- F- Program ve İçerik Bilgisi.

Bu yeterlik alanlarını, ideal öğretmenlerin sahip olması gereken özelliklerin bir sınıflandırması olarak kabul etmek mümkündür.

Literatürde ideal, iyi, başarılı veya etkili öğretmenlerin özelliklerini belirlemek için çok sayıda araştırma yapıldığı görülmektedir. İyi öğretmen özellikleri, farklı yıllarda yapılan araştırmalarla çeşitli açılardan incelenmiştir. Yakın geçmişte yapılmış ve güncel sayılabilecek bazı araştırmalara aşağıda yer verilmiştir.

Konuyla ilgili yapılan kuramsal çalışmalarda, ideal öğretmenin sahip olması gereken özellikler farklı açılardan ele alınmıştır. Kızıltepe (2002), iyi öğretmenin kişisel, entelektüel özellikleri ve öğretim yöntemlerine ilişkin yaklaşımlarını incelemiştir. Kızıltepe'ye göre, iyi öğretmen; cana yakın, özenli, coşkulu, değişime açık ve insancıl bir yaklaşım sergileyen bir birey olmalıdır. Ayrıca, öğretmenin alan bilgisi, dersine nasıl hazırlandığı ve bilgiyi ne kadar net bir şekilde aktardığı gibi entelektüel özellikler de önemlidir. Sünbül (2005) ise, iyi öğretmen olmak için bir dizi özelliğe sahip olmak gerektiğini ifade etmektedir. Başarıdan zevk alma, stresli ortamlarla başa çıkabilme, başkalarıyla iletişim kurma becerisi, eğitimle ilgili sorunları çözebilme, öğrencilere ve ebeveynlerine yol gösterme gibi özellikler, iyi öğretmenin sahip olması gereken özelliklerdendir. Bu kuramsal çalışmalar, ideal öğretmenin sadece akademik bilgiye sahip olmasının yeterli olmadığını, aynı zamanda iyi kişisel özelliklere ve pedagojik becerilere sahip olması gerektiğini vurgulamaktadır.

Öğrencilerin ve öğretmenlerin algılarına dayalı olarak yapılan araştırmalar, nitelikli bir öğretmende bulunması gereken özellikleri ortaya koymaktadır. Das, El-Sabban ve Bener (2009), gerçekleştirdikleri çalışmada, öğrenci ve öğretim üyelerinin ideal öğretmende bulunması gerektiğini düşündükleri niteliklere dikkat çekmiştir. Bu nitelikler arasında; öğretmenin öğrencilere yardım etme isteği, alan bilgisi, bilgiyi mantıklı ve anlaşılır bir şekilde sunma becerisi, etkili iletişim kurabilme ve öğrencilerin düşüncelerine saygı gösterme gibi özellikler öne çıkmaktadır. Öte yandan, Haider ve Jalal (2018), 11. sınıf öğrencileriyle yürüttükleri araştırmada iyi bir öğretmeni; motive edici, iyi bir dinleyici, öğrenci merkezli, demokratik tutuma sahip, çalışkan, arkadaşça bir yaklaşıma sahip ve tarafsız biri olarak tanımlamışlardır. Osmanoğlu ve Yaşa (2018), öğrencilerin öğretmenlerden kendilerine daha fazla ilgi göstermelerini, adil davranmalarını, derste iletişim kurmalarını, görsel araçlar kullanmalarını, sınıf hâkimiyetini sağlamalarını, enerjik olmalarını, Türkçeyi akıcı ve güzel biçimde konuşmalarını ve esprili olmalarını beklediklerini belirtmişlerdir. İlater (2021), ortaokul 8. sınıf öğrencileriyle yaptığı çalışmada, öğrenciler, iyi öğretmenleri cesaret verici, açık fikirli, yeniliklere açık, etkili iletişim becerilerine sahip ve öğrenci beklentilerine duyarlı kişiler olarak tanımlamışlardır. İçme ve Büyük (2023), öğrenci ve öğretmenlerle yaptıkları çalışmada, öğrenciler ideal öğretmenleri; disiplinli, anlayışlı, öğrencilerine değer veren, dersini iyi anlatan, eşit ve adil davranan kişiler olarak tanımlamışlardır. Öğrenci görüşlerine göre elde edilen bulgular ideal öğretmenlerin alanında akademik bilgiye sahip olmakla birlikte öğrencilerle sağlıklı ve saygı çerçevesinde iletişim kuran, öğrencilerin düşüncelerine değer veren öğretmenler olduğunu göstermektedir.

Öğretmen ve öğretmen adaylarının görüşlerine göre ideal öğretmen tanımlamaları çeşitli araştırmalarla incelenmiştir. Aypay (2011), çeşitli branş öğretmenlerinin görüşüne göre iyi bir öğretmenin iyi kişilik özellikleri, pedagojik formasyon, iletişim becerisi ve alan bilgisi gibi niteliklere sahip olması gerektiğini vurgulamaktadır. Işıktaş (2015), öğretmen adaylarına göre ideal öğretmenin anlayışlı, sabırlı, empatik, mesleki açıdan ise uzman ve yaratıcı olması gerektiğini ifade etmiştir. Yüzbaşıoğlu, Tekkol ve Faiz (2019),

öğretmen adaylarının ideal öğretmeni “güneş” metaforu ile tanımladıklarını ve öğretmenleri bilgi kaynağı olarak gördüklerini dile getirmişlerdir. İltar ve İzgar (2022) ise öğretmen adaylarının iyi bir öğretmende en çok, öğrenme sürecini etkili yönetme, tutku ve yansıtıcı uygulama becerileri aradığını belirtmişlerdir.

Okul yöneticilerinin görüşlerine ve doküman analizine dayalı yapılan araştırmalar, ideal öğretmenlerin sahip olması gereken özellikler konusunda benzer görüşler sunmaktadır. Gün ve Kaya (2023), okul yöneticilerinin ideal öğretmenlerde yeniliğe açıklık, kendini geliştirme, empati yapabilme, özverili, sabırlı, disiplinli ve merhametli olma gibi nitelikleri aradıklarını belirtmiştir. Eğitimle ilgili yapılan filmler üzerine bir inceleme de, Altunbay ve Alaca (2021) tarafından gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmada, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından öğretmenlere tavsiye edilen 50 yerli ve yabancı film incelenerek, ideal öğretmenin etkili ders işleme, öğrencilere değer verme, öğrencileri tanıma, demokratik olma, alan hâkimiyeti ve sınıf yönetimi becerilerine sahip olma gibi özellikleri ön plana çıkmıştır. Bu araştırmalar, öğretmenlerin hem mesleki becerilerinin hem de kişisel niteliklerinin ideal bir öğretmen olma yolunda ne kadar önemli olduğunu göstermektedir.

Saylık ve Tuuç (2019), ilkökul öğrenci velileriyle yaptıkları çalışmada, velilerin ideal bir sınıf öğretmeninde aradıkları mesleki özellikleri “mesleğini sevmek”, “alanında uzman olma” ve “adaletli olma” olarak, kişisel özellikleri ise “sabırlı”, “merhametli” ve “güvenilir” şeklinde belirtmişlerdir. Uygur ve Kanadlı (2020), 4. sınıf öğrencileri, sınıf öğretmenleri ve velileriyle yaptıkları araştırmada, iyi bir öğretmende bulunması gereken en önemli özelliğin “öğrenciyi sevmek” olduğunu tespit etmişlerdir. Öğrenciler, öğretmenlerin “empati kurabilen”, “eğlenceli ders işleyen” ve “öğrenmeye katkı sağlayan” kişiler olmasını isterken, veliler ise öğretmenlerin “donanımlı”, “disiplinli” ve “işini seven” olmasına önem vermektedir.

Yukarıdaki araştırmalardan da görüleceği üzere, literatürde iyi/ideal öğretmenlerle ilgili pek çok çalışma ve yayın mevcuttur. Ancak sınıf öğretmenlerinin bakış açısından yapılan çalışmalar sınırlı olmakla birlikte sınıf öğretmenlerine göre iyi bir sınıf öğretmeninde bulunması gereken özellikleri belirlemeye yönelik bir çalışma bulunmamaktadır. Okul öncesi eğitime devam etmeyen veya edemeyen birçok öğrenci için ilkökul, örgün eğitimin ilk basamağı olmasının yanı sıra, öğretmenle tanıştıkları ve ilk bilgilerini edindikleri yerdir. Sınıf öğretmenleri, öğrencilerin sadece temel bilgi ve becerilerini kazanmalarına yardımcı olmakla kalmaz, aynı zamanda karakter gelişimlerine de katkı sağlar. Öğrencilere bireysel ve toplumsal beceriler kazandırarak, onları daha geniş bir eğitim sürecine hazırlama görevini üstlenirler. Bu nedenle ebeveynler çocuklarının eğitiminin bu ilk aşamasına büyük bir özen göstermektedir. Bu durum, sınıf öğretmenliği branşını özel bir konuma yerleştirmekte ve bu branş daha da önemli hale getirmektedir.

Bu çalışma, sınıf öğretmenlerinin kendilerinde bulunması gereken ideal öğretmen özelliklerine ilişkin görüşlerinin belirlenmesini amaçlamaktadır. Sınıf öğretmenlerinin bu özellikleri belirlemeleri, kendi performanslarını değerlendirmeleri ve eleştirel bir bakış açısıyla kendilerini gözden geçirmeleri, aynı zamanda mesleki gelişimlerine yönelik farkındalıklarını artıran önemli bir süreçtir. Bu nedenle çalışmanın öğretmenlerin kendilerini daha iyi tanımalarına ve mesleki becerilerini geliştirmelerine yardımcı olmasının yanı sıra, öğretmen eğitimi ve öğretmen gelişimi alanında da önemli katkılar sağlaması beklenmektedir. Bu açıdan, çalışmanın alandaki önemli bir boşluğu doldurarak literatüre değerli bir katkı sunması hedeflenmektedir. Yukarıda yer alan kuramsal açıklamalar ve yapılan araştırmalar ışığında, bu çalışmanın problemi ideal bir sınıf öğretmenin sahip olması gereken özelliklere ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşlerinin neler olduğudur. Bu bağlamda araştırmanın amacı, sınıf öğretmenlerinin kendi bakış açılarıyla ideal bir sınıf öğretmeninde bulunması gereken özellikleri belirlemektir.

Yöntem

Bu araştırma, temel nitel araştırma deseni kapsamında yürütülmüştür. Temel nitel araştırma, bireylerin deneyimlerini nasıl yorumladıklarını, yaşadıkları dünyayı nasıl inşa ettiklerini ve bu deneyimlere ne tür anlamlar yüklediklerini inceleyen bir nitel araştırma yaklaşımıdır (Merriam ve Tisdell, 2016). Bu tür çalışmalarda amaç, nicel genellemeler yapmak yerine, katılımcıların bakış açılarını, değerlerini ve yaşantılarını kendi bağlamları içinde anlamaya çalışmaktır. Araştırmacı, katılımcıların gerçekliğe dair öznel algılarını ortaya koymaya çalışır. Veriler genellikle görüşmeler, gözlemler ve doküman analizleri yoluyla toplanır (Creswell, 2013). Bu çalışmada da sınıf öğretmenlerinin “ideal bir sınıf öğretmeni” kavramına ilişkin görüşlerini çok boyutlu bir şekilde ele almak, bu görüşlerin ardındaki bireysel ve mesleki anlamları ortaya çıkarmak amacıyla temel nitel araştırma deseni uygun bulunmuştur. Bu yöntem, öğretmenlerin kendi deneyimlerinden yola çıkarak ideal bir sınıf öğretmene dair algılarını, değerlerini ve inançlarını ifade etmelerine olanak sağlamaktadır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, 2024-2025 eğitim-öğretim yılı içinde Ankara ili merkez ilçelerinde farklı kamu ilkokullarında görev yapan 34 sınıf öğretmenini oluşturmaktadır. Çalışma grubunun belirlenmesinde amaçlı örnekleme yöntemlerinden maksimum çeşitlilik örnekleme kullanılmıştır. Bu örnekleme türünde, probleme dair bireylerin çeşitliliği en üst düzeye çıkarılmaya çalışılır (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Bu yöntemle, farklı yaş, kıdem, cinsiyet ve okul türlerine göre çeşitlilik gösteren öğretmenlerden veri toplanarak, çalışma konusunun farklı boyutlardan değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu doğrultuda, bu çalışmada farklı ilçe ve okullarda görev yapan, farklı sınıf düzeylerinde eğitim veren, farklı kıdeme ve mezuniyet alanına sahip olan kadın ve erkek öğretmenler araştırmaya dâhil edilmiştir. Araştırmaya katılan öğretmenlere ilişkin demografik bilgiler Tablo 1’de yer almaktadır.

Tablo 1. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Demografik Bilgileri

<i>Değişken</i>	<i>Durum</i>	<i>Frekans</i>	<i>Yüzde</i>
Cinsiyet	Kadın	27	79,5
	Erkek	7	20,5
	Toplam	34	100
Kıdem	0 - 5	2	5,8
	6 - 10	5	14,7
	11 - 15	3	8,8
	16 - 20	8	23,5
	21 - 25	10	29,5
	26 Yıl Ve Üstü	6	17,7
	Toplam	34	100
Okutulan Sınıf	Birinci Sınıf	6	17,65
	İkinci Sınıf	8	23,53
	Üçüncü Sınıf	11	32,35
	Dördüncü Sınıf	9	26,47
	Toplam	34	100
Eğitim Durumu	Lisans	31	91,2
	Yüksek Lisans	3	8,8
	Doktora	0	0
	Toplam	34	100
Mezun Olunan Fakülte	Eğitim Fakültesi	26	76,5
	Fen-Edebiyat Fakültesi	5	14,8
	Ziraat Fakültesi	1	2,9
	Hemşirelik Yüksekokulu	1	2,9
	Mühendislik Fakültesi	1	2,9
	Toplam	34	100

Tablo 1’de araştırmaya katılan öğretmenlerin demografik bilgileri yer almaktadır. Katılımcılar, 27 kadın öğretmen ve 7 erkek öğretmenden oluşmaktadır. Kıdem dağılımı 0-5 yıl arasında 2, 6-10 yıl arasında 5, 11-15 yıl arasında 3, 16-20 yıl arasında 8, 21-25 yıl arasında 10 ve 26 yıl ve üzeri kıdeme sahip 6 öğretmenden oluşmaktadır. Birinci sınıf okutan 6, ikinci sınıf okutan 8, üçüncü sınıf okutan 11 ve dördüncü sınıf okutan 9 öğretmen bulunmaktadır. Eğitim durumu bakımından 31 öğretmen lisans, 3 öğretmen yüksek lisans mezunudur. Katılımcı öğretmenler mezun olunan fakülteye göre değerlendirildiğinde 26 öğretmenin Eğitim Fakültesi, 5 öğretmenin Fen-Edebiyat Fakültesi, 1 öğretmenin Ziraat Fakültesi, 1 öğretmenin Hemşirelik Yüksekokulu ve 1 öğretmenin Mühendislik Fakültesi mezunu olduğu görülmektedir.

Veri Toplama Yöntemi ve Aracı

Bu çalışmada veri toplama yöntemi olarak görüşme tekniği, veri toplama aracı olarak da görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formunda “İdeal bir sınıf öğretmeninde bulunması gereken özellikler nelerdir?” şeklinde açık uçlu bir soru bulunmaktadır. Sorunun sade, açık ve yönlendirici olmayan bir yapıda olmasına dikkat edilmiş ve alan uzmanlarından görüş alınmıştır. Katılımcılardan soruyu yazılı olarak cevaplamaları istenmiştir. Veri toplama sürecinde katılımcıların gönüllü olmasına dikkat edilmiştir. Katılımcılardan gönüllü onam formları alınmış, katılımcılar K1, K2, K3, ..., K34 şeklinde kodlanarak kişisel verilerin gizliliği sağlanmıştır. Ayrıca katılımcılara istedikleri zaman araştırmadan ayrılacakları, kendilerine ait bilgilerin gizli kalacağı ve verdikleri cevapların araştırma haricinde başka bir yerde kullanılmayacağı güvencesi verilmiştir.

Verilerin Analizi

Araştırma süresince elde edilen veriler, nitel veri analizi yöntemlerinden betimsel analiz ile çözümlenmiştir. Betimsel analiz, nitel verilerin önceden belirlenmiş tema veya kategorilere göre özetlenerek analiz edildiği bir yöntemdir (Creswell, 2013). Bu yöntemde veriler, temalar çerçevesinde düzenlenir ve katılımcıların ifadeleri doğrudan alıntılarla desteklenerek açık ve anlaşılır şekilde sunulmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Betimsel analizin amacı, verileri sistematik bir biçimde ve anlaşılır şekilde ortaya koymaktır. Bu analiz türünde araştırmacı, bulguları katılımcıların kendi sözleriyle aktararak, okuyucunun bu görüşlere doğrudan erişmesini sağlar. Bu nedenle betimsel analiz, yorumlamaktan çok verilerin nesnel bir şekilde tasvir edilmesine odaklanmaktadır (Creswell, 2013). Bu araştırmada görüşme yoluyla toplanan veriler öncelikli olarak kategoriler altında sınıflandırılmıştır. MEB Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü'nün belirlemiş olduğu yeterlik alanlarının her biri bu çalışma için bir kategori olarak kabul edilmiştir. Yeterlik alanlarına göre oluşturulan kategoriler iyi öğretmen teması altında toplanmıştır. Araştırma bulguları, oluşan tema ve kategorilere göre yorumlanmış ve doğrudan alıntılar ile desteklenmiştir.

Bulgular

Bu kısımda araştırma kapsamında elde edilen bulgular yer almaktadır.

Sınıf Öğretmenlerinin İyi Sınıf Öğretmeni Hakkındaki Görüşleri

MEB Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü tarafından “Öğretmen Yeterlilikleri” konusunda bir çalışma gerçekleştirilmiştir. Bu çalışma kapsamında, 13-16 Nisan 2004 tarihlerinde tüm paydaşların katılımı ile bir çalıştay düzenlenmiştir. Çalıştayda, öğretmen yeterlilikleri konusunda ulusal ve uluslararası uzmanlar, akademisyenler, öğretmenler ve çok sayıda katılımcı yer almıştır. Proje, Yükseköğretim Kurulu (YÖK), Milli Eğitim Bakanlığı (MEB), Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü, Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı (EARGED) iş birliği ile gerçekleştirilmiştir. Bu çalışma, farklı ülkelerde yapılan öğretmen yeterlilik çalışmalarından ve önceki araştırmalardan faydalanarak hazırlanmış ve Avrupa Birliği ile uyumlu hale getirilmesi hedeflenmiştir. Böylece, ortak bir anlayış oluşturulmaya çalışılmıştır. Çalışma 2017 yılında güncellenmiştir (MEB, 2017). Yapılan çalıştay ve çalışmalar sonucunda öğretmenlerin mesleki yeterlik alanları;

- A. Kişisel ve Mesleki Gelişim - Mesleki Gelişim,
- B. Öğrenciyi Tanıma,
- C. Öğrenme ve Öğretme Süreci,
- D. Öğrenmeyi, Gelişimi İzleme ve Değerlendirme,
- E. Okul, Aile ve Toplum İlişkileri,
- F. Program ve İçerik Bilgisi.

şeklinde belirlenmiştir. Bu araştırmada yeterlik alanlarının her biri kategori olarak kabul edilmiştir. Elde edilen kodlar (bulgular) bu kategoriler altında toplanmıştır. Sınıf öğretmenleriyle yapılan görüşmelerde öğretmenlere “İyi bir sınıf öğretmeninde bulunması gereken özellikler nelerdir?” sorusu sorulmuştur. Sınıf öğretmenlerinin “Kişisel ve mesleki değerler-mesleki gelişim” kategorisi altında toplanan görüşleri (özellikler-kodlar) Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. *Kişisel ve Mesleki Değerler-Mesleki Gelişim Kategorisine İlişkin Görüşler*

Sıra No	Kategori	Kodlar	Frekans
1	Kişisel Ve Mesleki Değerler- Mesleki Gelişim	Sevgi dolu olma	18
		Yeniliklere açık olma	17
		İstekli olma	12
		Kendini geliştirme	11
		İletişim becerisi	10
		Sabırlı olma	10
		Önyargılı olmama	10
		Empati kurabilme	10
		Düzgün Türkçe konuşma	6
		Saygılı olma	6
		Çalışkan olma	5
		Özverili olma	4
		Adil olma	4
		Mesleğin kutsallığı	2
		Sanat yönü olması	1
		Arabulucu olma	1
Toplam		16	127

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin, “Kişisel ve Mesleki Değerler-Mesleki Gelişim” kategorisinde 16 farklı özelliği ön plana çıkardığı görülmektedir. Bu özellikler, öğretmenlerin hem kişisel hem de mesleki niteliklerini yansıtmaktadır. Sınıf öğretmenleri özellikle “sevgi dolu olma”, “yeniliklere açık olma”, “istekli olma” ve “kendini geliştirme” gibi özellikleri vurgulayarak mesleki gelişimde sevgi ve şefkatın temel öncelikler olduğunu; yeniliklere uyum sağlama ve motivasyonun ise önemli rol oynadığını belirtmektedirler. Katılımcılar görüşlerini şu şekilde belirtmişlerdir.

“İyi bir öğretmen öncelikle bu mesleği ve öğrencilerini seven öğretmendir. Çünkü öğretmenlik mesleği sevilmeden yapılmayacak bir meslek grubudur. Ayrıca iyi bir öğretmen iletişime açık olmalı ve çok yönlü olmalıdır. Hem öğretmeyi hem de öğrenmeyi sevmelidir. Her koşulda kendini geliştirmeyi bilmeli ve bu yönde adımlar atmalıdır.” (K26)

“Öğretmen, öncelikle mesleğini sevmeli. Çocukları, öğrenmeyi, öğretmeyi sevmeli. Yeniliklere, gelişmelere açık olmalı. Sınıfına her gün bevesle, heyecanla gelmeli. ...Öğrencilerinin ıslıdayan gözleriyle motive olmalı. Geleceğe adil, yardımsever, dürüst, çalışkan, ahlaklı bireyler yetiştirmeyi kendisine ilke edinmelidir.” (K22)

“İyi bir sınıf öğretmeninde bulunması gereken ilk ve önemli şart öğrenciyi sevmesidir. Şefkatli olması, disiplini olmasıdır. Yeniliğe açık olup kendini geliştirmesidir. ...” (K31)

“İyi bir sınıf öğretmeni öncelikle mesleğini sevmeli, mesleğinin hakkını vermek için çalışmalı, kendisini sürekli geliştirmeli, öğrencilerine en iyi verebilmek için bir çaba içinde olmalıdır. Çocukları sevmeli, onları geleceğe hazırlamak için sabırlı ve şevkli olmalıdır.” (K34)

Sınıf öğretmenleri yukarıda yer alan özelliklerle birlikte “iletişim becerisi”, “sabırlı olma” “önyargılı olmama” ve “empati kurabilme” gibi özelliklerin de önemli olduğunu dile getirmektedirler. Katılımcılardan K21, “İyi bir sınıf öğretmeni en başta çocukları sevmeli, çocukların dilinden anlamalıdır. Çok sabırlı, anlayışlı ve önyargısız bir insan olmalıdır. Hayatı ilk önce kendisi öğrenmeli ve istekle, bevesle çocuklara öğretmelidir. Sadece başarı odaklı olmamalı, çocukların kişisel gelişimlerini de gözlemelidir.” diyerek çocuk sevgisi, sabırlı olma ve önyargısız olma gibi özellikleri ön plana çıkarırken K27 ise “Kendini yenilemeli, iyi iletişim kurabilmeli, çok iyi empati yeteneğine sahip olmalı, yeniliklere açık olmalı.” diyerek iletişim becerisine ve empati yeteneğine vurgu yapmaktadır. Ayrıca Tablo 2’ye göre “düzgün Türkçe konuşabilme”, “saygılı olma”, “çalışkan olma”, “özverili olma”, “adil olma” gibi özelliklerin de sınıf öğretmenlerinde olması gereken diğer özellikler olarak dile getirildiği görülmektedir. Tablo 3’te sınıf öğretmenlerinin “Öğrenciyi Tanıma” kategorisine ilişkin görüşleri yer almaktadır.

Tablo 3. Öğrenciyi Tanıma Kategorisine İlişkin Görüşler

Sıra No	Kategori	Kodlar	Frekans
2	Öğrenciyi Tanıma	Öğrencisini çok iyi tanımalı	4
		Öğrencisiyle güçlü bir bağ kurabilmeli	2
		Çocukların yaş özelliklerine hâkim olmalı	1
		Çocukların kişisel gelişimlerini de gözetmeli	1
		Kimsenin takdirine ihtiyaç duymadan öğrencilerinde gördüğü değişikliklerle mutlu olmalı	1
		Öğrencilerine en iyiyi verebilmek için bir çaba içinde olmalı	1
Toplam		6	10

Tablo 3’e göre araştırmaya katılan sınıf öğretmenleri “Öğrenciyi Tanıma” kategorisinde altı özellik bildirmişlerdir. Sınıf öğretmenlerinin “öğrencisini çok iyi tanımalı” ve “öğrencisiyle güçlü bir bağ kurabilmeli” özelliklerini ön plana çıkardığı görülmektedir. Ayrıca sınıf öğretmenleri “çocukların yaş özelliklerine hâkim olmalı”, “çocukların kişisel gelişimlerini de gözetmeli”, “kimsenin takdirine ihtiyaç duymadan öğrencilerinde gördüğü değişikliklerle mutlu olmalı” ve “öğrencilerine en iyiyi verebilmek için bir çaba içinde olmalı” gibi özelliklerinde iyi bir öğretmen özelliği olduğu yönünde görüş belirtmişlerdir.

Katılımcılardan K23, “Öğrencisiyle güçlü bir bağ kurabilmeli. ... Aileleri iyi tanımalı. Her zekâyâ hitap edebilmeli. (görsel-işitsel, matematik vb.)” ve K5 “Öğretmen; okulunu, velisini, çocuğu sevecek. Çok iyi tanıyacak öğrencisini. Ders anlatmaktan çok soru soracak. Ödev verebildiği kadar, başka sorumluluklar da verecek. Aileyi tanıyacak. Şefkatli, sabırlı olacak. İyi bir sınıf öğretmeni benim çocuğumun öğretmeni olsa nasıl davranmasını isterdim gözüyle öğrencisine sonsuz sevgi, saygı, disiplin ve bilgi ile yaklaşacak” diyerek çocuğu ve ailesini tanımanın, öğrencisiyle güçlü bir bağ kurabilmenin sınıf öğretmeninde olması gereken özellikler arasında olduğunu belirtmişlerdir. Yine aynı kategori için katılımcı K21, “İyi bir sınıf öğretmeni en başta çocukları sevmeli, çocukların dilinden anlamalıdır. Çok sabırlı, anlayışlı ve önyargısız bir insan olmalıdır. Hayatı ilk önce kendisi öğrenmeli ve istekle, hevesle çocuklara öğretmelidir. Sadece başarı odaklı olmamalı, çocukların kişisel gelişimlerini de gözetmelidir.” diyerek öğretmenin çocuğun kişisel gelişimini takip etmesi, öğrenciye en iyiyi verebilmek için çaba sarf etmesi gibi özelliklere sahip olması gerektiğine dikkat çekmektedir. Tablo 4’te sınıf öğretmenlerinin “Öğrenme ve öğretme süreci” kategorisine ilişkin görüşleri yer almaktadır.

Tablo 4. Öğrenme ve Öğretme Süreci Kategorisine İlişkin Görüşler

Sıra No	Kategori	Kodlar	Frekans
3	Öğrenme ve öğretme süreci	Disiplinli olma	6
		Sınıf hâkimiyeti kurabilmeli	4
		Sınıfına her gün hevesle, heyecanla gelmeli	3
		Ders anlatmaktan çok soru sormalı	2
		Atatürkçülük, vatanseverlik gibi konularda bir ışık olmalı	3
		Çocuklara kurallara uymayı öğretebilmeli	1
		Sunumu güzel olmalı	1
		Çocuklara okul ortamını sevdirmeli	1
		Öğrencilerinin ışıldayan gözleriyle motive olmalı	1
		Toplam	9

Tablo 4’te araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin “Öğrenme ve öğretme süreci” kategorisinde dokuz özellik belirttiği görülmektedir. Katılımcı görüşlerine göre öğretmenlerin öğrenme ve öğretme sürecinde özellikle disiplinli olmanın önemini, sınıf hâkimiyetini sağlamayı ve her derse heyecan ve istekle girmeyi öncelikli hale getirdikleri görülmektedir.

Katılımcı K22 “Öğretmen öncelikle mesleğini sevmeli. ... Sınıfına her gün hevesle, heyecanla gelmeli. Adil ve disiplinli olmalı. Güler yüzlü olmalı aynı zamanda sınıf yönetimini sağlayabilmeli. Öğrencilerinin ılıdıyan gözleriyle motive olmalı. ...”, K12 ise “Sınıf hâkimiyeti kurabilmeli. Disiplinli olmalı. Dersi iyi anlatmalı, çok soru sormalı. Çocuklara kurallara uymayı öğretebilmeli. Çocukların seviyesine inebilmeli” diyerek öğrenme ve öğretme sürecinde sınıf öğretmeninde disiplinli olma, sınıf hâkimiyeti, mesleğe duyulan heves ve heyecan gibi temel özelliklerin bulunması gerektiğine vurgu yapmaktadır.

Ayrıca katılımcı öğretmenler, sınıf öğretmenlerinin öğrencilerine Atatürkçülük, vatanseverlik gibi değerleri kazandırma, çocuklara kurallara uymayı öğretme, okul ortamını sevdirmeye, sunum becerisi

gösterme ve öğrencilerinin heyecanından motive olma gibi özellikleri de ifade ettikleri görülmektedir. Katılımcılardan K27 ve K29 bu konuda görüşlerini şu şekilde dile getirmiştir;

“İyi öğretmen; Kendini yenilemeli, iyi iletişim kurabilmeli, çok iyi empati yeteneğine sahip olmalı, yeniliklere açık olmalı. Ayrıca vatan sevgisi, millet sevgisi ve Atatürkçülük gibi milli ve manevi değerleri eksiksiz öğrencilerine aktarabilmeli. Geçmişini bilmeli, toplumsal değerlerine sahip çıkmalı.” (K27)

“... Atatürkçülük, vatanseverlik gibi konularda öğrencisine bir ışık olmalıdır.” (K29)

Tablo 5’te sınıf öğretmenlerinin “Öğrenmeyi, Gelişimi İzleme ve Değerlendirme” kategorisine ilişkin görüşleri yer almaktadır.

Tablo 5. Öğrenmeyi, Gelişimi İzleme ve Değerlendirme Kategorisine İlişkin Görüşler

Sıra No	Kategori	Kodlar	Frekans
4	Öğrenmeyi, Gelişimi İzleme ve Değerlendirme	Çocukların seviyesine inebilmeli	6
		Mesleğini sevmeli	6
		Mesleğe dair şevk ve heyecanını dinamik tutmalı	6
		Çocukları her alanda geliştirmeli	3
		Sorumluluk vermeli	3
		Hayatı ilk önce kendisi öğrenmeli ve istekli olmalı	1
Toplam		6	25

Tablo 5 incelendiğinde araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin “Öğrenmeyi, Gelişimi İzleme ve Değerlendirme” kategorisinde altı özellik ile katılım sağladıkları görülmektedir. Sınıf öğretmenleri “çocukların seviyesine inebilmeli”, “mesleğini sevmeli” ve “mesleğine dair şevk ve heyecan duyma” gibi özellikleri ön plana çıkarmışlardır. Katılımcı K14, bu durumu *“Sınıf bâkimiyetini sağlayabilmeli, öğrencileri korkmadan ama saygıyla öğretmenini dinlemeli, dediklerini uygulamalı. İyi bir öğretmen tüm bunları çocukları anlayıp, onların seviyesine inerek dersi ve kendini sevdirip saydırabilmeli.”* ifadesiyle vurgulamıştır. Katılımcı görüşlerine göre öğrencinin gelişimini desteklemede öğretmenin mesleğine olan bağlılığının, mesleğini yapmadaki hevesinin ve şevkinin önemli olduğu görülmektedir. Katılımcı K30’un ifadesi bu bağlamda anlamlıdır: *“İyi bir sınıf öğretmeni, ..., Yeniliklere açık olmalı, mesleğe dair şevk ve heyecanını bu surette dinamik tutmalıdır. İyi bir öğretmen öğrencileri ile beraber bilgeye yeni bir boyut katabilen kişidir.”*

Diğer taraftan katılımcı görüşlerine göre “Öğrenmeyi, Gelişimi İzleme ve Değerlendirme” sürecinde öğretmenin çok yönlü olması ve çocukları çok yönlü olarak yetiştirmesi, onlara sorumluluk vererek gerçek hayata hazırlaması, bu yönde çaba sarf etmesi beklenmektedir. Bu durumu destekleyici katılımcı görüşleri şu şekildedir:

“Çocukları sevmeli, seviyeye inebilmeli, çocukları her alanda geliştirmeli. Akademik, sportif ve sanatsal yönlerini keşfetmeli, çocuk hangisinde iyiyse o yönde geliştirmeli.” (K2)

“İyi bir sınıf öğretmeni en başta çocukları sevmeli, çocukların dilinden anlamalıdır. Çok sabırlı, anlayışlı ve önyargısız bir insan olmalıdır. Hayatı ilk önce kendisi öğrenmeli ve istekle, hevesle çocuklara öğretmelidir. Sadece başarı odaklı olmamalı, çocukların kişisel gelişimlerini de gözötmelidir. Çocuklara sorumluluk vermeli, gerçek hayatı öğretmelidir.” (K21)

“İyi bir sınıf öğretmeni öncelikle mesleğini sevmeli, mesleğinin hakkını vermek için çalışmalı, kendisini sürekli geliştirmeli, öğrencilerine en iyiyi verebilmek için bir çaba içinde olmalıdır. Çocukları sevmeli, onları geleceğe hazırlamak için sabırlı ve şevkli olmalıdır.” (K34)

Tablo 6’da sınıf öğretmenlerinin “Okul, Aile ve Toplum İlişkileri” kategorisine ilişkin görüşlerine yer verilmiştir.

Tablo 6. Okul, Aile ve Toplum İlişkileri Kategorisine İlişkin Görüşler

<i>Sıra No</i>	<i>Kategori</i>	<i>Kodlar</i>	<i>Frekans</i>
5	Okul, Aile ve Toplum İlişkileri	Örnek biri olmalı	5
		Aileyi tanıma, aile ile iletişim ve iş birliği içinde olma	3
		Toplumsal değerlere önem verme	2
		Her seviye grubundaki insana hitabet sanatını iyi bilmeli	1
Toplam		4	11

Tablo 6, araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin “Okul, Aile ve Toplum İlişkileri” kategorisine ilişkin görüşlerini sunmaktadır. Tablo 6’ya göre bu kategoride toplam dört özellik belirtilmiştir. Bu özellikler arasında “örnek biri olma”, “aileyi tanıma ve iş birliği içinde olma” ve “toplumsal değerlere önem verme” gibi özellikler dikkat çekmektedir. Katılımcı K9, “Yenilikçi, disiplin düzeyi uygun, örnek davranışlar gösterebilen, iş ahlakı taşıyan özelliklerde olması gerektiğini düşünüyorum” diyerek öğretmenin örnek biri olması gerektiğine vurgu yaparken katılımcı K15 ise “... Ayrıca sınıf öğretmeni, aileler ve çevresiyle iyi ilişkiler kurmalı. Toplumun değerlerini bilmeli. Öğrencilere bu değerleri aktarmalı, öğretmelidir. Böylece öğrenciler, hem okulda hem de toplumda iyi bireyler olabilir.” diyerek öğretmenin toplumsal değerleri aktarma konusundaki rolüne dikkat çekmektedir. Diğer taraftan katılımcı K23 ise “Öğrencisiyle güçlü bir bağ kurabilmeli. Çok aceleci olmamalı. 4 yıl gibi süreçte öğrenci başarısında çok farklılıklar yaşanabiliyor. Aileleri iyi tanımalı. Öğrencinin ev ortamını bilmeli ve aile ile iş birliği yapmalı. Bu öğrenci başarısı için çok önemli.” diyerek aileyi tanıma ve onlarla iş birliğinde bulunmanın önemine değinmektedir. Tablo 7 sınıf öğretmenlerinin “Program ve içerik bilgisi” kategorisine ilişkin görüşlerini göstermektedir.

Tablo 7. Program ve İçerik Bilgisi Kategorisine İlişkin Görüşler

<i>Sıra No</i>	<i>Kategori</i>	<i>Kodlar</i>	<i>Frekans</i>
6	Program ve içerik bilgisi	Bilgiye ulaşma ve aktarma konularında yeterli ve başarılı olmalı	3
		Olumlu davranış geliştirme konularında yeterli ve başarılı olmalı	3
		Yaparak yaşayarak öğretmeli	2
		İşinin uzmanı; nerede, ne zaman, ne yapacağını iyi bilmeli	2
		Rehberlik anlamında yeterli olmalı	1
		Kendini ifade eden öğrenciler yetiştirebilmeli	1
		Kendinden çok öğrencilere söz hakkı vermeli	1
		Toplam	7

Tablo 7, araştırmaya katılan öğretmenlerin “Program ve içerik bilgisi” kategorisine ilişkin görüşlerini göstermektedir. Bu kategoride öğretmenler, iyi öğretmene dair yedi özellik belirtmişlerdir. Araştırmaya katılanlar, sınıf öğretmenlerinde olması gereken özellikler arasında “Bilgiye ulaşma ve aktarma konularında yeterli ve başarılı olmalı”, “işinde uzman olma” ve “olumlu davranış geliştirme” olduğunu belirtmişlerdir. Katılımcı K33, “İyi bir sınıf öğretmeni profesyonel olmalı. İşinin uzmanı; nerede, ne zaman, ne yapacağını iyi bilmelidir. Donanımlı olmalıdır. Her konuyu birden fazla yöntemle anlatmalıdır. Özellikle ilköğretimde somut materyalleri sık sık kullanmalıdır. Kendinden çok öğrencilere söz hakkı vermeli, yaparak yaşayarak öğretmelidir. Öğrenci ve aileyle bir bütün olarak ilerlemelidir.” şeklinde görüş belirterek mesleki uzmanlığın önemini belirtmektedir. Diğer taraftan K17, “İyi öğretmen dediğin disiplinli, çalışkan, yenilikçi, sevgi dolu, prezantabl, diksiyonu güzel, örnek biri olmalı. Öğrenciye olumlu davranışlar kazandırmalı ve öncelikle kendisi örnek olmalı. Sadece kendine değil topluma da örnek olmalı.”, K28 ise “İyi bir sınıf öğretmeni mutlaka sabırlı ve sevecen olmalıdır. ... Bunlar olursa öğrencilerde iyi olur, öğrenci davranışları da iyi olur. Olumlu davranışlar artar. İyi bir öğretmen istenmeyen davranışları önleme konusunda yetkin olmalıdır. Aksi halde hem kendi sınıfında hem okulda hem de toplum içinde istenmeyen davranışlar sorun olur. Bunu kimse istemez. Öğretmen de istemez.” diyerek öğrencide olumlu davranış geliştirme konusunun önemine değinmişlerdir.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Bu araştırma, sınıf öğretmenlerinin görüşlerine dayalı olarak iyi bir sınıf öğretmeninde olması gereken özellikleri ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır. Araştırmada, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenen öğretmen yeterlik alanları temel alınarak bir inceleme yapılmıştır. Bu yeterlik alanları, araştırmanın ana kategorilerini oluşturmuştur. Görüşmelerden elde edilen veriler, bu kategoriler altında sistemli bir şekilde tasnif edilmiştir. Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerine iyi bir sınıf öğretmeninde bulunması gereken özellikler sorulmuştur. Sınıf öğretmenleri bu soruya altı kategoride (yeterlilik alanında) 208 özellik belirterek görüş bildirmişlerdir. Bu görüşlerin daha çok akademik ve bilgi boyutu ile ilgili olduğunu söylemek mümkündür.

Sınıf öğretmenleri “Kişisel ve Mesleki Gelişim - Mesleki Gelişim” kategorisinde iyi bir sınıf öğretmenini yeniliklere açık, kişisel ve mesleki olarak kendisini geliştiren, mesleğini yapmaya istekli, Türkçeyi iyi konuşan, iletişim becerisi yüksek, saygılı olan ama önyargılı olmayan, empati kurabilen sevgi dolu birisi olarak tanımlamışlardır. Burada öğretmenin kendini mesleki ve kişisel anlamda geliştirmesine vurgu yapıldığı görülmektedir. Tanımlanan özelliklere uygun bir öğretmenlik yapmanın profesyonelliği gerektirdiği açıktır. Öğretmenlik Mesleği Kanunu’nda (2024) yer alan “Öğretmenlik; genel kültür, özel alan eğitimi ve öğretmenlik meslek bilgisi bakımından hazırlığı gerektiren özel bir ihtisas mesleğidir” ifadesi de

bu profesyonelliğe vurgu yapmaktadır. Literatürde yapılan araştırmalarda, öğretmenlerin mesleki ve kişisel gelişim özelliklerine vurgu yapan sonuçlar elde edilmiştir (Ulusoy, 2013; Arslan, 2014; Işıktaş, 2015; Uygur ve Kanadlı, 2020; Üstüner, Abdurrezzak ve Yıldızbaş, 2021). Diğer taraftan araştırma sonuçlarına göre iyi bir sınıf öğretmeninin sahip olması gereken bireysel farklılıklara saygı duyma, insan hakları ve evrensel değerler, gizlilik vb. mesleki değerlere yeterince vurgu yapmadıkları görölmektedir.

Sınıf öğretmenleri “Öğrenciyi Tanıma” kategorisinde sınıf öğretmenlerinin öğrencisini çok iyi tanınması, dolayısıyla öğrencisinin yaş özelliklerine hakim olması ve onlarla güçlü bir bağ kurması gerektiği yönünde görüş bildirmektedirler. Literatürde benzer sonuçlara ulaşıldığı görölmektedir (Çetin, 2001; Işıktaş, 2015; Demircioğlu ve Kekeç, 2020; Gün ve Kaya, 2023). Bu sonuçlar eğitim ve öğretim etkinliklerinde etkililiği sağlamak için öğretmenin öğrenciyi yalnızca ders bağlamında değil bütüncül bir yaklaşımla farklı bağlamlarda tanınması gerektiğine işaret etmektedir. Nitekim Cantor vd.’nin (2019) çalışmasında da, eğitimden beklenen başarıya ulaşmanın temel koşullarından birinin; öğrencilerin ev, okul, toplum, kişisel ve sosyo-duygusal gelişimlerini gözetken bu bütüncül öğretmen bakış açısı olduğu vurgulanmaktadır. Benzer şekilde Moll vd. (1992) öğretmenin öğrenciyi ders içi performansıyla değil ailesi ve içinde bulunduğu sosyal ve kültürel geçmişiyle birlikte değerlendirmesi gerektiğini belirtmektedirler.

Sınıf öğretmenlerinden “Öğrenme ve Öğretme Süreci” kategorisinde disiplinli olmaları, sınıf hâkimiyetini sağlamaları ve her gün derse heves ve heyecanla gelmeleri beklenmektedir. Bu sonuç, sınıf yönetimi, öğretim becerileri ve mesleki motivasyonun öğretmen başarısında temel faktörler arasında yer aldığını göstermektedir. Etkili sınıf yönetimi, yalnızca disiplin sağlamanın ötesinde, öğrencilerin öğrenmeye odaklanmalarını kolaylaştıran güvenli ve düzenli bir ortam yaratmaktadır (Ahmed ve Du Plessis, 2024). Etkili öğretim becerileri, farklılaştırılmış yöntemlerle öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarını karşılayarak ilgilerini, öğrenme kalitelerini ve motivasyonlarını artırmaktadır (Aydoğan Yenmez ve Özpınar, 2017). Ayrıca öğretmenlerin mesleğe yönelik içsel motivasyonlarının yüksek olması, onların sınıfa enerji, heves ve yaratıcılık katmalarını sağlamakta; bu da öğrenci başarısına doğrudan yansımaktadır (Cents-Boonstra, 2021). Literatürde öğretmenlerin sınıf disiplini, sınıf yönetimi, uyguladıkları öğretim yöntemleri ve mesleki motivasyonlarının öğrenci başarısı üzerinde olumlu etkileri olduğunu ortaya koyan çalışmalar mevcuttur (Putra, 2025; Yeşilpınar Uyar ve Doğanay, 2018; Özer ve Üstün, 2022). Dolayısıyla bu sonucun hem kuramsal açıdan hem de uygulama açısından, öğretmen yetiştirme programlarında sınıf yönetimi, öğretim yöntemleri ve motivasyonun geliştirilmesine özel önem verilmesi gerektiğine işaret ettiği söylenebilir.

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenleri, “Öğrenmeyi, Gelişimi İzleme ve Değerlendirme” kategorisinde ideal öğretmenin öğrencilerin seviyesine inebilmesi, mesleğini sevmesi ve mesleğe dair şevk ve heyecanını canlı tutması gerektiğini vurgulamışlardır. Bu bulgu, öğretmenlerin yalnızca bilişsel bilgi aktaran değil, öğrencinin gelişimsel özelliklerine duyarlı ve mesleki bağlılığı yüksek bir rehber olarak görölmeye gerektiğine işaret etmektedir. Nitekim farklı alanlarda yapılan çalışmalar da benzer sonuçlara ulaşmış; öğretmenlerin öğrencilerin seviyesine inebilme, mesleğini sevmesi ve mesleki motivasyonlarını sürdürme gibi özelliklerinin, hem öğrenci başarısını hem de öğretim sürecinin niteliğini artırdığı ortaya konulmuştur (Özdemir ve Üzel, 2011; Baran ve Kaya, 2017; Tomal ve Yılar, 2019). Ayrıca güncel araştırmalar da öğretmenlerin içsel motivasyonları ve mesleki bağlılıklarının, sınıf içi enerjiyi ve öğretim kalitesini yükselttiğini, bunun da öğrenci motivasyonu ve öğrenme çıktıları üzerinde doğrudan etkili olduğunu göstermektedir (Valentín vd., 2022; Frommelt vd., 2021). Bu sonuçlar, öğretmen yetiştirme programlarında yalnızca pedagojik bilgi ve öğretim becerilerinin değil, aynı zamanda öğretmenlerin mesleki motivasyonlarını ve öğrenciyle etkileşim becerilerini geliştirecek içeriklere de öncelik verilmesi gerektiğini göstermektedir.

Katılımcıların görüş bildirdiği bir diğer kategori ise “Okul, Aile ve Toplum İlişkileri” kategorisidir. Bu kategori altında ideal sınıf öğretmenlerinin “öğrencinin ailesini tanınması” ve “topluma örnek olması” gibi özelliklere sahip olmasına vurgu yapılmaktadır. Bu vurgu, öğretmenin yalnızca sınıf içi rollerle sınırlı kalmadığını göstermekte, aynı zamanda aile ve toplumla güçlü ilişkiler kurarak öğrenme sürecini destekleyici bir rol alması gerektiğini göstermektedir. Literatürde yapılan araştırmalarda da benzer özelliklere dikkat çekildiği görölmektedir (Tezcan, 2019; Sadiku ve Sylaj, 2019; Demir vd., 2021). Yapılan araştırmalar öğretmen, okul, aile ve toplum iş birliğinin öğrenci başarısına ve öğretmen motivasyonuna olumlu katkılar yaptığını göstermektedir (Petek ve Bozyiğit, 2022). Ancak bu çalışmada katılımcıların bu kategoriye ilişkin görüşleri oldukça sınırlıdır. Bu durum, okul ile toplum arasındaki ilişkilerin yeterince önemsenmediğini göstermektedir. Oysa öğretmenler, toplumsal değerlerin yeni nesillere aktarılmasında kritik bir rol üstlenmektedir. Bu nedenle söz konusu tespit, öğretmen yetiştirme programlarında aile ve toplumla iş birliği konularına daha fazla önem verilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

“Program ve İçerik Bilgisi” kategorisinde sınıf öğretmenlerinden beklenen özellikler arasında “bilgiye ulaşma ve aktarma”, “olumlu davranışları geliştirme” ve “işinde uzman olma” gibi özellikler öne çıkmaktadır. Katılımcı görüşlerinin daha çok bilgi boyutunda yoğunlaşması, öğretmenlik mesleğinin bilişsel yönlerine ağırlık verildiğinin bir göstergesi olabilir. Oysa etkili öğretim, bilgi aktarmanın yanı sıra duyuşsal, psikomotor ve sosyal becerileri de kapsamaktadır. Literatürde öğretim uygulamalarının büyük bir çoğunlukla bilişsel bilgi aktarımına odaklandığı, duyuşsal, psikomotor ve sosyal becerilerin ise önemli ölçüde göz ardı edildiği bulguları mevcuttur (Sönmez, 2020). Bu durum, öğretim uygulamalarında bilişsel bilgi aktarımı ile sınırlı bir yaklaşımın, öğrencilerin bütüncül gelişimini desteklemede yetersiz kalabileceğini göstermektedir.

Araştırma sonuçları genel olarak değerlendirildiğinde, sınıf öğretmenleri, meslektaşlarının öğrenciyi ve mesleğini seven, öğrencilerine ve topluma rol model olan, öğretmenlik mesleğinde ve alanında uzmanlaşmış, yeniliklere açık ve öğrenmeye istekli, kendini geliştiren, iletişim becerileri yüksek, sabırlı, saygılı, önyargısız, empati kurabilen, Türkçeyi düzgün konuşan, öğrencisini ve ailesini iyi tanıyan, öğrencinin yaş özelliklerini iyi bilen, öğrencisinin seviyesine inebilen ve onunla bağ kurabilen, sınıf hâkimiyeti güçlü, geleneksel anlatımdan ziyade sorular sorarak, yaparak ve yaşatarak öğreten, farklı zeka türlerine hitap edebilen, sınıfa heyecanla gelen ve olumlu davranışları pekiştiren bir öğretmen olmasını beklemektedirler. İdeal sınıf öğretmeninden beklenen bu özellikler en çok dile getirilen özelliklerden olup bunların dışında birçok özellik saymak mümkündür. Burada sayılan birçok özellik alanda yapılan çalışma ve araştırma sonuçlarıyla örtüşmektedir (Aypay, 2011; Ulusoy, 2013; Işıktaş, 2015; Yüzbaşıoğlu, Osmanoğlu ve Yaşa, 2018; Tekkol ve Faiz, 2019; İltar, 2021; İltar ve İzgar, 2022; Gün ve Kaya, 2023; İçme ve Büyük, 2023).

Sınıf öğretmenlerinin iyi öğretmede bulunması gereken özellikleri hakkındaki görüşleri bir bütün olarak değerlendirildiğinde (söz konusu görüş belirtilen ve belirtilmeyen özellikler dikkate alındığında) uygulayıcılara, politika geliştiricilere ve araştırmacılara şu öneriler getirilebilir:

- Sınıf öğretmenlerinin kişisel ve mesleki gelişimlerini desteklemek amacıyla mesleki motivasyon, iletişim becerileri, empati ve önyargısız yaklaşım, sınıf yönetimi, disiplin ve öğretim yöntemleri gibi konularda düzenlenen eğitim, seminer ve atölye çalışmalarının kalitesi artırılmalı ve bu çalışmalar uygulamaya yönelik olmalıdır.
- Öğretmenlerin bütüncül bir yaklaşımla öğrenciyi tanıyabilmeleri için aile katılımı ve toplumla iş birliği etkinlikleri düzenlenmelidir.
- Öğretmenlerin içsel motivasyonu artırılmalı ve canlı tutulmalıdır. Bunun için okul içi ödüllendirme ve destek sistemleri güçlendirilmelidir.
- MEB, öğretmenlerin aile katılımı ve toplumla iş birliği konularında daha etkin rol almalarını destekleyecek politikalar geliştirmelidir.
- Öğretmenlik Mesleği Kanunu’nda vurgulanan profesyonellik ilkesi doğrultusunda, öğretmenlerin sürekli mesleki gelişim faaliyetlerine katılımı teşvik edilmeli ve bu katılım özlük haklarına yansıtılmalıdır.
- Benzer çalışmalar, farklı araştırma yöntemleri ve çeşitli çalışma grupları (öğrenciler, veliler ve yöneticiler) kullanılarak gerçekleştirilebilir.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırmanın en önde gelen sınırlılığı bazı kategorilere çok düşük katılım gösterilmesidir. Bu durumun veri toplama yöntemiyle ilişkili olduğu düşünülmektedir. Zira veri toplama yöntemi olarak yarı yapılandırılmış bir forma öğretmenlerden düşünceleri yazılması istenmiştir. Katılımcılar o an akıllarına gelen fikirlerini ifade etmişlerdir. Katılımcılardan yarı yapılandırılmış görüşme formunu doldurmasını istenmek yerine, bire bir görüşmeler yapılması, görüşlerinin doğrudan sorulması ve açıcı sorularla detaylandırılması durumunda katılımın daha fazla olacağı düşünülmektedir.

Etik Beyan

“İdeal Sınıf Öğretmeni: Öğretmen Görüşlerine Dayalı Nitel Bir Araştırma” başlıklı çalışmanın yazım sürecinde bilimsel kurallara, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamış ve bu çalışma herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için

gönderilmemiştir. Gerekli olan etik kurul izinleri Çankırı Karatekin Üniversitesi, Fen, Matematik ve Sosyal Bilimler Etik Kurulu'nun 12.02.2025 tarih ve 50 sayılı kararı ile alınmıştır.

Ethical Declaration

During the writing process of the study “*The Ideal Primary School Teacher: A Qualitative Study Based on Teachers' Perspectives*” scientific rules, ethical and citation rules were followed. No falsification was made on the collected data and this study was not sent to any other academic publication medium for evaluation. In addition, permission was obtained from the Çankırı Karatekin University Science, Mathematics and Social Sciences Ethics Committee (Date: 12/02/2025 and Decision no: 50) to conduct the research.

Yazar Katkı Oranı

Her yazar eşit oranda katkı sunmuştur.

Statement of Contribution Rate of Researchers

The contribution rates of the authors in the study are equal.

Çıkar Çatışması

Yazarların kendi aralarında ve yazarlar ile herhangi bir kurum arasında çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Declaration of Conflict

There is no potential conflict of interest in the study.

Not

Bu çalışma, 26-27 Aralık 2024 tarihlerinde düzenlenen “14. Uluslararası İstanbul Bilimsel Araştırmalar Kongresi”nde sunulan sözlü bildiriden geliştirilmiştir.

Note

This study was developed from the oral presentation presented at the “14th International Istanbul Scientific Research Congress” held on 26-27 December 2024.

Kaynakça

- Ahmed, N. ve Du Plessis, P. (2024). The role of classroom management in enhancing learners' academic performance: Teachers' experiences. *Studies in Learning and Teaching*, 5(1), 202–218. <https://doi.org/10.46627/silet.v5i1.364>
- Akcan, E. ve Polat, S. (2016). Eğitim konulu Türk filmlerinde öğretmen imajı: öğretmen imajına tarihi bakış. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 22(3), 293–320. <https://doi.org/10.14527/kuey.2016.012>
- Altunbay, M. ve Alaca, J. (2021). Öğretmen temalı filmlerde sunulan “ideal öğretmen” modeli. *Milli Eğitim*, 50, 409–422.
- Arslan, N. (2014). Türkçe öğretmenlerinin etkili öğretmen davranışlarını gerçekleştirme düzeyleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 22(1), 291–304.
- Aydođan Yenmez, A. ve Özpınar, İ. (2017). Öğretmenlerin farklılaştırılmış öğretim uygulama pratikleri: Öđrenim süreci üzerine öğretmen ve öğrenci düşünceleri. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakóltesi Dergisi*, 7(2), 344–363. <https://doi.org/10.24315/trkefd.290805>
- Aypay, A. (2011). İlk ve ortaöğretim öğretmenlerinin davranış alışkanlıkları ve “iyi öğretmen” özelliklerine ilişkin algıları. *İlköğretim Online*, 10(2), 620–645.
- Battal, P. (2015). *Bütün yönleriyle öğretmen sempozyumu*. Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi.
- Benekos, P. J. (2016). How to be a good teacher: Passion, person, and pedagogy. *Journal of Criminal Justice Education*, 27(2), 225–237.
- Bilen, M. (2006). *Plandan uygulamaya öğretim*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Bilgin, N. (2014). *Sosyal bilimlerde içerik analiz, teknikler ve örnek çalışmalar*. Ankara: Siyasal Yayınları.
- Cafoğlu, Z. (2007). *Eğitim Bilimine Giriş*. Ankara: Grafiker Yayınları.
- Cantor, P., Osher, D., Berg, J., Steyer, L. ve Rose, T. (2019). Malleability, plasticity, and individuality: How children learn and develop in context. *Applied Developmental Science*, 23(4), 307–337. <https://doi.org/10.1080/10888691.2017.1398649>
- Cents-Boonstra, M. (2021). Fostering student engagement with motivating teaching. *Studies in Higher Education*, 46(3), 529–543. <https://doi.org/10.1080/02671522.2020.1767184>
- Clemson, P. ve Craft, A. (1981). The good or the effective teacher. *British Journal of In-Service Education*, 7(2), 2–5.
- Coşkun, F. (2022). Öğretmenlik mesleği ve 21. yüzyıl becerileri. *Alanyazın*, 3(1), 31–38. <http://dx.doi.org/10.22596/cresjournal.0301.31.38>

- Creswell, J. W. (2013). *Qualitative inquiry and research design: Choosing among five approaches* (3. basım). Thousand Oaks, CA: SAGE Publications.
- Çelikkaya, H. (2009). *Eğitim Bilimlerine Giriş*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Çelikten, M., Şanal, M. ve Yeni, Y. (2005). Öğretmenlik mesleği ve özellikleri. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19(2), 207–237.
- Çetin, Ş. (2001). İdeal öğretmen üzerine bir araştırma. *Millî Eğitim Dergisi*, 149, 29–37.
- Darling-Hammond, L. ve Baratz-Snowden, J. (2007). A good teacher in every classroom: Preparing the highly qualified teachers our children deserve. *Educational Horizons*, 85(2), 111–132.
- Das, M., El-Sabban, F. ve Bener, A. (1996). Student and faculty perceptions of the characteristics of an ideal teacher in a classroom setting. *Medical Teacher*, 18(2), 141–146.
- Demir, O. O., Bektaş, O. ve Saraçoğlu, S. (2021). Okul-aile iletişiminin başarıya, özgüvene, motivasyona ve tutuma katkısı. *Eğitimde Yeni Yaklaşımlar Dergisi / Journal of New Approaches in Education*, 4(1), 25–41.
- Demircioğlu, E. ve Kekeç, M. (2020). History pedagogy program students' views about ideal history teacher. *The Journal of International Social Research*, 13(72), 340–349.
- Dewar, K. (2002). On being a good teacher. *Journal of Hospitality, Leisure, Sport & Tourism Education*, 1(1), 61–67.
- Erden, M. (2005). *Öğretmenlik mesleğine giriş*. İstanbul: Epsilon.
- Frommelt, M. C., Schiefele, U. ve Lazarides, R. (2021). Teacher enthusiasm, supportive instructional practices, and student motivation in mathematics classrooms. *Interdisciplinary Education and Psychology*, 2(3), Article 5.
- Gökçek, T. ve Baran Kaya, T. (2017). Ortaokul matematik öğretmenini adaylarının bakış açısıyla öğretmenlik mesleği ve lisans eğitiminin niteliği. *Abi Ervan Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 18(1), 131–153.
- Grahn, R.-A. ve Gustafsson, B. (2006). What do you think are the characteristics of a good teacher? *Sample our Education Journals*, 13(1), 183–198.
- Gün, M. ve Kaya, İ. (2023). Milli Eğitim Bakanlığına bağlı örgün eğitim kurumlarında görev yapan okul yöneticilerinin ideal öğretmen algıları üzerine bir inceleme. *Çukurova Üniversitesi Türkoğlu Araştırmaları Dergisi*, 8(2), 779–791.
- Habacı, İ., Karataş, E., Adıgüzel, F., Ürker, A. ve Atıcı, R. (2013). Öğretmenlerin güncel sorunları. *Turkish Studies*, 8(6), 263–277.
- Haider, A. ve Jalal, S. (2018). Good teacher and teaching through the lens of students. *International Journal of Research*, 5(7), 1395–1409.
- Hamachek, D. (1969). Characteristics of good teachers and implications for teacher education. USA: The Phi Delta Kappan, 50(6), 341–345.
- Harden, R. M. ve Crosby, J. R. (2000). The good teacher is more than a lecturer: The twelve roles of the teacher. *Medical Teacher*, 22(4), 334–347.
- Işıktaş, S. (2015). Öğretmen adaylarının iyi öğretmen olma ile ilgili görüşleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30(4), 119–131.
- İçme, T. ve Büyük, U. (2023). İdeal öğretmen ve öğrenci özellikleri: Öğretmen ve öğrenci görüşleri. *Maarif Mektepleri Uluslararası Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi*, 6(2), 16–33. <https://doi.org/10.47155/mamusbdd.1294622>
- İlter, İ. (2021). Ortaokul öğrencilerinin algılarına göre iyi öğretmenler. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(2), 1169–1206.
- İlter, İ. ve İzgar, G. (2022). Öğretmen adaylarının “iyi öğretmen özellikleri” hakkındaki farkındalıkları. *Millî Eğitim*, 51(236), 3537–3652.
- Karataş, K. (2020). Öğretmenlik mesleğine kuramsal bir bakış. *Elektronik Eğitim Bilimleri Dergisi*, 9(17), 39–56.
- Kızıltepe, Z. (2002). İyi ve etkili öğretmen. *Eğitim ve Bilim*, 27(126), 10–14.
- Kızıltepe, Z. (2017). İçerik analizi. In F. N. Seggie & Y. Bayyurt (Eds.), *Nitel araştırma: Yöntem, teknik, analiz ve yaklaşımları* (pp. 253–266). Ankara: Am Yayınları.
- Küçükahmet, L. (2015). *Eğitim bilimine giriş* (Prof. Dr. L. Küçükahmet, Prof. Dr. Ş. Önder Külahoğlu, Prof. Dr. T. Çalık, Prof. Dr. N. Güçlü, Prof. Dr. A. Ankay, Yrd. Doç. Dr. A. Korkmaz, Yrd. Doç. Dr. A. F. Öksüzoglu, Yrd. Doç. Dr. Y. Kayabaşı, Yrd. Doç. Dr. G. Topses, Yrd. Doç. Dr. H. Şirin, Eds.).
- Liston, D., Borko, H. ve Whitcomb, J. (2008). The teacher educator's role in enhancing teacher quality. *Journal of Teacher Education*, 59(2), 111–116.
- Merriam, S. B. ve Tisdell, E. J. (2016). *Qualitative research: A guide to design and implementation* (4th ed.). San Francisco, CA: Jossey-Bass.
- Miller, P. (2012). Ten characteristics of a good teacher. *English Teaching Forum*, 50(1), 36–38.
- Millî Eğitim Bakanlığı (MEB). (2017). *Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlilikleri, Öğretmen Yetiştirme Genel Müdürlüğü*. https://oygm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_12/11115355_YYRETMENLYK_MESLEY_Y_GENEL_YETERLILIKLERI.pdf
- Millî Eğitim Bakanlığı (MEB). (2019). *2023 Eğitim vizyonu*. Ankara https://baklan.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2018_12/11144802_2023_EGITIM_VIZYONU.pdf
- Miron, M. (1983). What makes a good teacher? *Higher Education in Europe*, 8(2), 45–53. <https://doi.org/10.1080/0379772830080206>

- Moll, L. C., Amanti, C., Neff, D. ve González, N. (1992). Funds of knowledge for teaching: Using a qualitative approach to connect homes and classrooms. *Theory Into Practice*, 31(2), 132–141. <https://doi.org/10.1080/00405849209543534>
- Murray, J. (2021). Good teachers are always learning. *International Journal of Early Years Education*, 29(3), 229–235.
- M c hit, M. (2017).  ğrencilerin g z yle imam hatip lisesi meslek dersleri ve meslek dersleri  ğretmenleri (Sivas ili  rneği). *Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 41(1), 73–99.
- Osmanoğlu, A. E. ve Yaŗa, R. (2018). Lise  ğrencilerinin okul ortamından beklentileri. *Turkish Studies Educational Sciences*, 13(19), 1291–1312.
-  zdemir, E. ve  zel, D. (2011). İlköğretim Matematik  ğretmen Adaylarının  ğretim Elemanı  zelliklerine Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(20), 122–152.
- Özer, D.  . ve  st n, A. (2022). Okullarda karşılaşılan  ğrenci disiplin problemleri ve bunların akademik başarıya etkilerine yönelik  ğretmen görüşleri. *Journal of Social, Humanities and Administrative Sciences*, 8(53), 745–758. <https://doi.org/10.29228/JOSHAS.62665>
- Petek, T. ve Bozyiğit, F. (2022). Sınıf  ğretmenlerinin görüşlerine göre okul-aile iş birliğinin  ğrenci başarısına ve  ğretmen motivasyonuna etkisi. *Academic Social Resources Journal*, 7(34), 160–171. <https://doi.org/10.29228/ASRJOURNAL.57503>
- Petrov, G. (2008). *İdeal  ğretmen* (Hazırlayan: S. Gündüzalp). İstanbul: Zafer Yayınları.
- Putra, E. (2025). Classroom management: Boosting student success—A meta-analysis. *Cogent Education*, 12(1), 2458630. <https://doi.org/10.1080/2331186X.2025.2458630>
- Sadiku, G. S. ve Sylaj, V. (2019). Factors that influence the level of the academic performance of the students. *Journal of Social Studies Education Research*, 10(3), 17–38.
- Saylık, A. ve Tuac, S. (2019). Velilerin gözüyle ideal sınıf öğretmeninin  zellikleri: Nitel bir  alışma. *Elektronik Eğitim Bilimleri Dergisi*, 10(19), 44–61.
- Sönmez, H. (2020). Bilişsel, duyuşsal ve psikomotor gelişim alanlarına uygun  ğretim düzenlemeleri üzerine bir inceleme. *Türkiye Eğitim Dergisi*, 5(1), 216–236. <https://doi.org/10.11111/ted.xx>
- Sünbül, A. M. (2005). Bir meslek olarak  ğretmenlik. In  . Demirel & Z. Kaya (Eds.), * ğretmenlik mesleğine giriş* (ss. 243–278). Ankara: Pegem.
- şışman, M. (2003). * ğretmenliğe giriş*. Ankara: Pegem.
- Taşpınar, M. (2018). *Kuramdan uygulamaya  ğretim ilke ve yöntemleri*. Ankara: Pegem.
- Taşancıl, E. ve Aslan, A. E. (2001). *Sözel, yazılı ve diğer materyaller için içerik analizi ve uygulama  rnekleri*. İstanbul: Epsilon Yayınları.
- Tezcan, G. (2019). Fen bilimleri  ğretmen adaylarının “ ğretmen” algıları. *Trakya Eğitim Dergisi*, 9(2), 336–349. <https://doi.org/10.24315/tred.483145>
- Tomal, N. ve Yılar, M. B. (2019). Coğrafya  ğretmenlerinin coğrafya  ğretmen adaylarının görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesi. *Journal of Innovative Research in Social Studies*, 2(1), 80–90.
- Türk Dil Kurumu (TDK). (2024). *Türk Dil Kurumu Türke S zliğ *. Ankara: Türk Dil Kurumu yayınları
- Türk Eğitim Derneği Yayınları (2014). *19. Milli Eğitim şurasına İlişkin Değerlendirmeler*. Ankara: Tedmem
- Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı. (2019). *On Birinci Kalkınma Planı (2019-2023)*. Ankara.
- Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı (2023). *On İkinci Kalkınma Planı (2024-2028)*. Ankara.
- Ulusoy, M. (2013). Sınıf  ğretmeni adaylarının ideal  ğretmen ve mesleki yeterliklerle ilgili değerlendirmeleri. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(4), 324–341.
- Ural, A. (2024). Öğretmen rollerinin özellikleri üzerine bir   z mlleme. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi (TEBD)*, 22(1), 687–711. <https://doi.org/10.37217/tebd.1396521>
- Uygur, M. ve Kanadlı, S. (2020). İyi sınıf  ğretmeni özelliklerine yönelik  ğrenci,  ğretmen ve veli görüşleri: Bir temel nitel çalışma. * niversite Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 35–39.
-  nsal, S. (2021). Öğretmenlik mesleğinin tanımı, önemi ve öğretmenlerin değişen rolleri üzerine nitel betimsel bir araştırma. *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20(42), 1481–1504. <https://doi.org/10.46928/iticusbe.956111>
-  st ner, M., Abdurrezzak, S. ve Yıldızbaş, Y. V. (2021). Öğretmenlerin ideal  ğretmen özelliklerine ilişkin görüşleri. *Milli Eğitim Dergisi*, 50(229), 567–585. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/milliegitim/issue/60215>
- Valent n, A., Gonz lez Tablas, M. M. ve L pez, E. (2022). Effects of teacher enthusiasm and type of text on the motivation and achievement of schoolchildren. *Frontiers in Psychology*, 13, Article 842521. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.842521>
- Yavuz, M.,  zkaral, T. ve Yıldız, D. (2015). Uluslararası raporlarda  ğretmen yeterlikleri ve  ğretmen eğitimi. *SDU International Journal of Educational Studies*, 2(2), 60–71.
- Yeşilpınar Uyar, M. ve Doğanay, A. (2018). Öğrenci merkezli strateji, yöntem ve tekniklerin akademik başarıya etkisi: Bir meta analiz  alışması. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(1), 186–209. <https://doi.org/10.17860/mersinefd.334542>
- Yıldırım, A. ve şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin.
- Y zbaşioğlu, H. B., Tekkol, İ. A. ve Faiz, M. (2019). Sınıf  ğretmeni adaylarının “ideal öğretmene” ilişkin metaforları. 18th International Primary Teacher Education Symposium, 588–594. Antalya-Turkey.

EXTENDED ABSTRACT

Each country's education system has determined raising individuals who are suitable for social needs as one of its main goals. Countries aim to raise individuals who are qualified not only according to their own internal conditions but also to be world citizens. In this process, teachers carry a great responsibility as the most important stakeholders of the education system. Teachers play a critical role in the development of a country, in raising qualified individuals, in ensuring social peace, in transferring moral and ethical values, in individuals' adaptation to social life and in protecting the national culture. The main purpose of education is to make individuals useful to society. Environmental factors such as family, economy, politics and culture are effective in this process. However, the primary institution responsible for the formal education and upbringing of the child is the school, and the one who carries this responsibility is the teacher. The teaching profession is accepted as a profession that primarily serves the purpose of raising people. Unlike some other professions, teaching has a very wide area of interaction in terms of human relations. This profession is in constant relationship and interaction not only with students in the school and classroom environment, but also with parents and society outside the school. In this respect, teaching is a profession based on interaction and taking on a social role. In the literature, the success of educational policies and programs is evaluated largely depending on the professional qualifications and performance of teachers. In this context, concepts such as "good teacher", "ideal teacher" and "qualified teacher" come to the fore. The ideal teacher concept may vary according to personal and cultural differences and may differ in line with the unique educational philosophy and cultural structure of each country. This diversity is based on each society's own understanding of education and cultural values. In general, the basic characteristics that a good/ideal/successful teacher should have are as follows: A good teacher aims to develop basic skills such as reading, writing, listening and speaking in their students. At the same time, they guide their students with a healthy and constructive understanding of discipline by balancing freedom and authority. A good teacher is aware of social values, analyzes the needs of the society and the problems it faces, and reflects this information on the personal and academic development of their students. This study aims to determine the opinions of classroom teachers regarding the ideal teacher characteristics that they should have. It is an important process that increases the awareness of classroom teachers regarding their professional development by defining these characteristics, evaluating their own performance and reviewing themselves with a critical perspective. This process aims to provide important contributions in the field of teacher education and development as well as helping teachers develop their professional skills. Therefore, it is expected that the study will not only help teachers to know themselves better but also make a valuable contribution to the literature in the field. In the light of theoretical explanations and the research conducted, the problem of this study is what classroom teachers think about the characteristics that an ideal classroom teacher should have. In this context, the aim of the study is to determine the characteristics that an ideal classroom teacher should have from the perspective of classroom teachers. This study was conducted with a basic qualitative research method. The study group consisted of 34 classroom teachers working in public primary schools in the central districts of Ankara province. Maximum variety sampling, one of the purposive sampling methods, was used for the selection of the study group. Interview method was preferred for data collection and a semi-structured interview form was used as a data collection tool. The data obtained during the research process were evaluated by descriptive analysis, one of the qualitative data analysis techniques. The findings obtained in the study were classified under categories. These categories are; a) Personal and professional values-vocational development, b) getting to know the student, c) monitoring and evaluating learning, development, d) School, family and community relations, e) Curriculum and content knowledge. In the category of "Personal and Professional Values", classroom teachers defined a good classroom teacher as someone who is open to innovations, self-developing, enthusiastic about his/her profession, speaks Turkish properly, has high communication skills, disciplined, respectful, unprejudiced, empathetic and loving. In the "Getting to Know the Student" category, it was emphasized that teachers should know their students well, have a good command of their age characteristics and establish a strong bond. In the "Learning and Teaching Process" category, characteristics such as being able to dominate the classroom, asking questions, and entering the class with excitement were emphasized. In the "Monitoring and Evaluating Learning, Development" category, it was stated that the ideal teacher should be able to get down to the level of the student and love his/her profession. In the "School, Family and Community Relations" category, it was stated that teachers should know the student's family and be an example to the community. In the "Curriculum and Content Knowledge" category, teachers are expected to have qualities such as access to information, appeal to different types of intelligence and expertise. According to

the opinions of classroom teachers, an ideal teacher should be an individual who is well-equipped both personally and professionally, has strong communication skills, is open to self-development, is respectful, empathetic and loving. It has been emphasized that teachers who know their students closely and exhibit approaches appropriate to their age and developmental characteristics are more effective. It has also been stated that teachers who are successful in classroom management, participate in their lessons enthusiastically, encourage student participation and continue teaching with active methods are preferred. It has been stated that teachers who can monitor students' development, get down to their level and love their profession make a positive contribution to the learning process. In addition, the teacher's cooperation with the family, being an example to the society and being able to respond to different learning needs by having field knowledge also have an important place in the ideal teacher profile. In this direction, it has been concluded that classroom teachers should take an active and holistic role both in the teaching process and in social relations. According to the results of the research, classroom teachers expect the ideal classroom teacher to be a teacher who loves students and his/her profession, is a role model, is open to innovations, has high communication skills, is patient, empathetic, respectful, speaks Turkish properly, knows his/her students well, can teach according to age characteristics, has strong classroom dominance, can appeal to different types of intelligence and reinforces positive behaviors. Some of the suggestions made according to the findings can be listed as follows: To support the personal and professional development of classroom teachers, the quality of training and seminars should be improved and focused on practice. Collaboration activities with families and the community should be organized to understand students holistically. Teacher motivation should be maintained, and in-school support and reward systems should be strengthened. The Ministry of National Education should develop more effective policies on these issues, and continuous professional development for teachers should be encouraged. Furthermore, similar studies could be conducted with different groups.